

Polákům vypnuli plyn, zaplatí za to Češi. Placení rublem? Habadůra, bylo to jinak. Expert řekl vše

25.05.2022 19:59 | On-line

Energetický analytik Vladimír Štěpán se v rozhovoru pro RadioUniversum.cz vyjádřil zejména k otázce ruského plynu. Podle jeho slov ti, kteří chtějí okamžitě přestat odebírat ruský plyn, vůbec nevědí, o čem mluví. Hovořil i o tom, zda Západ dokáže sankcemi přinutit Rusko, aby se stáhlo z Ukrajiny, a také proč přerušení dodávek přes Polsko postihne Česko.

Foto: Hans Štembera

Popisek: **Předseda odborné skupiny Energie není luxusní zboží Ing. Vladimír Štěpán**

reklama

Štěpán úvodem reaguje na zprávu, že Rusko ukončuje dodávky plynu potrubím Jamal přes Polsko. Co to znamená například pro nás? „Je potřeba si říct, že Rusko má takzvané dvoustranné smlouvy – a těch je asi třicet – na dodávku ruského plynu; dlouhodobé, i na dvacet a více roků. Plyn na základě těchto smluv jde přes Nord Stream 1 a přes Rusko. Plynovod Jamal byl určený pro krátkodobé dodávky, proto to, že je volná kapacita, neznamena teoreticky vůbec nic, protože aukce probíhají každý den. Buď si objedná Gazprom, nebo zákazník, takže to, že ten plynovod není využíván, nemusíme přeceňovat. Horší je, když na základě politického vývoje Gazprom řekne, že končí dodávky přes Jamal,“ poznamenal Štěpán.

Dosud podle něj byla dohoda, že Polákům přes Jamal dodávat nebude, ale bude tudy dodávat do Německa. „Z tohoto pohledu nám ubyl jeden zdroj a pro nás je to zcela zásadní, protože tímto plynovodem byl dodáván plyn na burzu a Česká republika kupuje téměř 100 % svého plynu právě na burze. To znamená, že okamžitě byla postižena zvýšením cen u plynu na burzách tak, jak to vidíme, okamžitě se to promítá do cen, za které nakupují plyn obchodníci, takže můžeme tento rok čekat ještě dvojí zdražování plynu,“ zmínil Štěpán.

Tento krok je podle jeho slov směřovaný tak, že Gazprom je na základě dvoustranných smluv odpovědný za dodávku a byl by finančně penalizován za každý kubík, který by podle těch smluv nedodal. Jenže... „V tomto případě on ale není povinen dodat nic, a jestliže se rozhodlí, že tudy dodávat nebudou, tak to znamená, že končí energetická burza. Že Jamalem plyn dodáván na burzu nebude, a tím pádem na burze nebude plyn anebo bude za obrovské ceny. Ten, kdo kupuje

na burze, tak bude finančně postižen, popřípadě mu bude hrozit, že plyn mu bude fyzicky chybět. Takže to je takový základní důsledek tohoto," dodal Štěpán s tím, že na plynové burze jsou závislé téměř všechny státy.

„V situaci, kdy Jamal nefungoval, němečtí obchodníci dodávali na burzu a také kupovali z burzy a za ty burzovní ceny to prodávali do České republiky. Řádově jsou to čtyři největší obchodníci, kteří sem dodávají z Německa, takže my kupujeme ruský plyn z Německa za burzovní ceny, což znamená, že místo tak šesti korun z dlouhodobých kontraktů to kupujeme za pětadvacet. A to kupujeme devět miliard kubíků, rozdíl je 15 korun, takže to je tak 100 až 150 miliard za rok, o co přicházíme tím, že nemáme ten dlouhodobý kontrakt, a teď i tím, že Gazprom přestal dodávat přes Jamal. Tím se nám to násobí," hovořil Štěpán o zvyšování cen.

On sám předpokládal, že ve chvíli, kdy Rusko stoplo Jamal, že stoupne cena na burze, ale že to prakticky nebude až tak dramatické. „Už poslední měsíce Gazprom velmi výrazně snížil nebo úplně zastavil dodávky plynu přes Jamal a na trhu se zase tak moc nedělo. Ale on nastal další faktor, který toto riziko zvýraznil, a to bylo to, že Ukrajina uzavřela kompresní stanici Sochranovka pro tranzit přes Ukrajinu. To je jedna věc a druhá věc je, že v Německu zabavili ruský majetek, který byl podílem v energetických firmách typu WINGAS a tak dále, které jsou obrovské, a tím pádem se množství ruského plynu dodávaného do Německa snížilo o 20 %," uvedl Štěpán.

Vyjádril se také k tomu, jak se hovořilo o tom, že požadavky platby v rublech jsou nepřijatelné. Agentura Bloomberg však nedávno zveřejnila informaci, že rublový účet si zřídilo dvacet evropských odběratelů.

„Politici si hrají své hry, udělali z toho něco monstrózního, jak ten Putin zase nechce dodávat plyn a jak ovládne a jak vydělá na kurzových změnách... a ono nic z toho není pravda. On je to úplně normální obchodní případ, jak jsem říkal – že Rus jediné, z čeho měl strach, bylo, že bude dodávat plyn a jeho odběratel to zaplatí tuzemské západoevropské bance, která to nepřevede do Ruska. A to byl jediný problém. Ten se odstranil velmi rychle, když firmy pochopily, že se jedná pouze o administrativní problém. Začal německý Uniper, který to řekl okamžitě, pak se přidali Rakušáci a pak další firmy – a dneska už je to z hlediska byznysu naprosto nezajímavé," zmínil Štěpán.